

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Thematisch ambtsbericht staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving in Georgië

Augustus
2011

Colofon

Plaats	Den Haag
Opgesteld door	Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid Afdeling Asiel, Hervestiging en Terugkeer T- 070 348 5964

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
2 Landeninformatie	6
2.1 Land en volk	6
2.2 Staatsinrichting.....	6
2.3 Politieke context van het staatsburgerschapsvraagstuk	6
3 Introductie op de staatsburgerschapskwestie	8
3.1 Staatsburgerschap in de Sovjet-Unie	8
3.2 Georgische staatsburgerschapswetgeving	8
3.3 Grondwet van Georgië	8
4 Staatsburgerschap van Georgië	10
4.1 Verkrijgen van het staatsburgerschap	10
4.1.1 Erkenning	10
4.1.2 Georgisch staatsburgerschap door geboorte.....	10
4.1.3 Georgisch staatsburgerschap door naturalisatie	11
4.1.4 Op basis van internationale verdragen	12
4.1.5 Kinderen.....	13
4.2 Herstel van het staatsburgerschap	14
4.3 Dubbel staatsburgerschap	14
4.4 Beëindigen van het staatsburgerschap	15
4.4.1 Afstand doen van het Georgische staatsburgerschap	16
4.4.2 Verlies van het Georgische staatsburgerschap (ontneming)	16
4.4.3 Andere gronden voorzien bij internationale verdragen	17
4.5 Overgangsrecht	17
4.6 Vaststellen staatsburgerschap (vermeend) Georgische vreemdelingen.....	17
5 Procedure ter verkrijging en beëindiging van het staatsburgerschap	19
5.1 Aanvraagprocedure	19
5.2 Procedure voor het vaststellen van het Georgische staatsburgerschap (erkenning)	20
5.3 Procedure voor herstel van het staatsburgerschap	21
5.4 Procedure ter beëindiging van het staatsburgerschap	21
6 Andere Georgische wetten met raakvlakken aan staatsburgerschap	22
6.1 Vreemdelingenwet.....	22
6.2 Vluchtelingenwet.....	23
7 Georgisch staatsburgerschap in de praktijk.....	25
7.1 Rechtszekerheid.....	25
7.2 Artikelen in de staatsburgerschapswetgeving met ruimte voor discussie	25
7.3 Staatloosheid	25
7.4 Afvallige Georgische gebieden Abchazië en Zuid-Ossetië	26
7.4.1 Documenten.....	26
7.4.2 Staatsburgerschap in Abchazië en Zuid-Ossetië	27
7.4.3 Ontheemden	27

Literatuur 29

1 Inleiding

In dit thematisch ambtsbericht wordt de staatsburgerschaps- en vreemdelingenwetgeving in Georgië beschreven, voor zover deze van belang is voor besluitvorming omtrent de terugkeer van vreemdelingen naar hun land van herkomst en als achtergrondinformatie bij asiolverzoeken. Dit ambtsbericht is een actualisering van en aanvulling op het algemeen ambtsbericht Staatsburgerschaps- en Vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie (laatstelijk verschenen in augustus 2002).

Dit ambtsbericht is gebaseerd op informatie van openbare en vertrouwelijke bronnen. Bij de opstelling is gebruik gemaakt van informatie van verschillende organisaties van de Verenigde Naties, niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving in de media. Een overzicht van de geraadpleegde openbare bronnen is opgenomen in de literatuurlijst. Bovendien liggen bevindingen ter plaatse en vertrouwelijke rapportages van onder andere de Nederlandse vertegenwoordiging in Georgië aan dit thematisch ambtsbericht ten grondslag. In het thematisch ambtsbericht wordt veelvuldig verwezen naar geraadpleegde openbare bronnen. Daar waar openbare bronnen zijn vermeld, wordt de tekst in veel gevallen ook ondersteund door informatie die op vertrouwelijke basis is ingewonnen.

Hoofdstuk twee verschaft enige basisgegevens over land en volk en over de Staatsinrichting, voor zover relevant voor het thema. Tevens wordt kort de context geschetst waarin de staatsburgerschapskwesties spelen.

Hoofdstuk drie is een introductie op de staatsburgerschapskwestie in Georgië terwijl in de hoofdstukken vier en vijf uitvoerig wordt ingegaan op verkrijging/vaststelling en verlies van het staatsburgerschap in Georgië. In die hoofdstukken wordt ook ingegaan op de aanvraagprocedures.

Hoofdstuk zes besteedt aandacht aan andere Georgische wetten met raakvlakken aan staatsburgerschap en hoofdstuk zeven ten slotte, schetst kort de praktijk ten aanzien van staatsburgerschap in Georgië.

Voor de namen die in dit ambtsbericht voorkomen, geldt dat het mogelijk is dat in verschillende bronnen andere schrijfwijzen worden gehanteerd.

2 Landeninformatie

2.1 Land en volk

Voor informatie betreffende land en volk wordt verwezen naar het meest recente algemeen ambtsbericht Georgië.

2.2 Staatsinrichting

Voor informatie betreffende staatsinrichting wordt verwezen naar het meest recente algemeen ambtsbericht Georgië.

2.3 Politieke context van het staatsburgerschapsvraagstuk¹

In december 1991 kwam er formeel een einde aan het staatkundig bestaan van de Sovjet-Unie. Op dat moment verkregen ook de Sovjetrepublieken, die zich tot dan toe nog niet onafhankelijk hadden verklaard, hun onafhankelijkheid. Met uitzondering van de Baltische staten² verenigden alle voormalige Sovjetrepublieken³ zich vervolgens in het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS). Georgië trad pas in 1993 toe en is in augustus 2008 weer uitgetreden als gevolg van het conflict met Rusland over Zuid-Ossetië.⁴

Alle voormalige Sovjetrepublieken hebben sinds 1991 eigen staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving ingevoerd. De nieuwe wetten van de voormalige Sovjetrepublieken zijn noch gelijklopend noch tegelijkertijd in werking getreden; in sommige staten is de oude Sovjetwetgeving nog langere tijd van kracht gebleven in afwezigheid van nieuwe wetgeving.

Na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie kwam een stroom van miljoenen migranten op gang, voor een belangrijk deel bestaande uit Sovjetburgers die zich na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie in een staat bevonden waarmee zij zich niet primair verwant voelden.⁵ Daarnaast vormden gewapend conflict⁶ en welvaartsverschillen⁷ redenen om te migreren. Teneinde staatloosheid onder deze grote groepen Sovjetmigranten te voorkomen,⁸ werd in veel voormalige Sovjetrepublieken – doorgaans uitsluitend voor staatloze Sovjetburgers – een vereenvoudigde wijze om het staatsburgerschap aan te vragen gecreëerd, voor personen die er niet woonden

¹ Zie ook AAB Azerbeidzjan van juli 2004.

² Dit zijn Estland, Letland en Litouwen.

³ Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Moldavië, Oekraïne, Oezbekistan, Russische Federatie (RF), Tadzjikistan, Turkmenistan en Wit-Rusland. Turkmenistan trad in 2005 weer uit als lidstaat en is sindsdien geassocieerd lid. *Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS)* – Europa Nu, http://www.europa-nu.nl/id/vi4km3mgltpc/gemenebest_van_onafhankelijke_staten_gos, geraadpleegd op 22 februari 2011.

⁴ De afvallige Georgische gebieden Zuid-Ossetië en Abchazië verklaarden zich na de korte oorlog tussen Georgië en Rusland onafhankelijk. De onafhankelijkheid is omstreden en is door Nederland niet erkend. Gemakshalve wordt in dit ambtsbericht gesproken over Zuid-Ossetië en Abchazië wanneer over de afvallige Georgische gebieden wordt gesproken.

⁵ Het betrof met name honderdduizenden etnisch Russen die vanuit de overige Sovjetrepublieken naar de Russische Federatie (RF) zijn gemigreerd.

⁶ Waaronder het Nagorno Karabach conflict, als gevolg waarvan meer dan 300.000 mensen Azerbeidzjan respectievelijk Armenië ontvluchtten en de conflicten in Georgië inzake Abchazië en Zuid-Ossetië.

⁷ In de RF lag en ligt het welvaartsniveau aanmerkelijk hoger dan in de andere GOS-staten, hetgeen aanleiding gaf en geeft voor een grote migratiestroom richting de RF.

⁸ En deels ook op aandringen van de OVSE, Raad van Europa en UNHCR.

maar wel de etniciteit (door de Sovjet autoriteiten zelf bedoeld als 'nationaliteit')⁹
van de staat in kwestie bezaten, of er ooit waren geboren.

⁹ Het begrip 'nationaliteit' kan verwarring zaaien. Het begrip wordt veelal gebruikt om etnische komaf en niet zozeer staatsburgerschap mee aan te duiden. Omwille van de duidelijkheid zullen in dit ambtsbericht alleen de termen staatsburgerschap en etniciteit worden gebruikt en zal de term nationaliteit vermeden worden.

3 Introductie op de staatsburgerschapskwestie

3.1 Staatsburgerschap in de Sovjet-Unie

De eerste Wet op het staatsburgerschap van de Sovjet-Unie dateert uit 1924. Hierna volgden nog de wetten van 1930, 1931, 1938, 1978 en laatstelijk 1990.

De burgers van de Sovjet-Unie beschikten over een binnenlands paspoort van de Sovjet-Unie met daarin een woonplaatsregistratie in de vorm van een stempel of een inlegvel.¹⁰ In het binnenlands paspoort stond eveneens de etniciteit vermeld.¹¹ Het verkrijgen van het staatsburgerschap bij geboorte vond plaats volgens het *ius sanguinis* beginsel, hetgeen betekent dat een kind het Sovjet staatsburgerschap verkreeg via (één van) de ouders, ongeacht de plaats van geboorte. In de Sovjet-Unie was men zowel Sovjetburger als burger van een afzonderlijke deelrepubliek. Het burgerschap van de deelrepubliek werd bepaald door de vaste woonplaats en wijzigde automatisch bij vestiging in een andere deelrepubliek.

Meervoudig staatsburgerschap was in de Sovjet-Unie niet toegestaan. Verlies van het staatsburgerschap was mogelijk in geval van langdurig verblijf in het buitenland en kon alleen per decreet van de Opperste Sovjet. Personen die in de Sovjet-Unie geboren waren en er woonden kon het staatsburgerschap ontnomen worden. Dit kwam evenwel bijna niet voor en betrof voornamelijk personen die door de Opperste Sovjet als dissident werden aangemerkt.¹²

3.2 Georgische staatsburgerschapswetgeving

Vóór de onafhankelijkheid waren de inwoners van de toenmalige Georgische Socialistische Sovjetrepubliek (SSR) staatsburger van de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken (USSR). Op grond van woonregistratie (*propiska*) op het grondgebied van Georgië bezaten zij tevens het burgerschap van de Georgische SSR.

Op 9 april 1991 verklaarde Georgië zich onafhankelijk. De Europese Unie erkende Georgië op 23 maart 1992. Tot het moment van inwerkingtreding van de Georgische staatsburgerschapswetgeving bleef de Sovjetwetgeving van kracht. De Organische wet van Georgië op het staatsburgerschap van Georgië is aangenomen op 25 maart 1993 en in werking getreden op 27 maart 1993. Het laatste amendement op deze wet vond plaats in 2010.

3.3 Grondwet van Georgië

De Grondwet van Georgië is aangenomen op 17 oktober 1995. De regeringspartij heeft een dermate grote meerderheid (ongeveer 80%) in het Georgische Parlement, dat het eenvoudig de Grondwet kan wijzigen. De afgelopen jaren heeft de regeringspartij hier dan ook veelvuldig gebruik van gemaakt. In 2013 zal een

¹⁰ De zogenaamde 'propiska'.

¹¹ De zogenaamde 'vijfde regel'.

¹² Een bekend voorbeeld hiervan is Nobelprijswinnaar Alexandr Solzjenitsyn die in 1974 werd verbannen. Hij herkreeg het staatsburgerschap van de Sovjet-Unie in 1990.

nieuwe Grondwet in werking treden.¹³ Een belangrijk verschil met de huidige Grondwet is dat de presidentiële bevoegdheden worden teruggedrongen en dat het parlement en de minister-president meer macht krijgen.¹⁴

Artikel 12 van de huidige Grondwet stelt het wettelijk kader voor het staatsburgerschap van Georgië. Een staatsburger van Georgië mag niet tegelijkertijd staatsburger van een andere staat zijn, met uitzondering van de twee volgende gevallen. Het staatsburgerschap van Georgië wordt verleend door de president van Georgië aan een buitenlands staatsburger die zich voor Georgië bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt, dan wel indien de verlening van het staatsburgerschap van Georgië aan deze persoon in het belang van de staat is.¹⁵

¹³ *The New Constitution will be Enacted since 2013*, http://www.parliament.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=1442&info_id=29326, geraadpleegd op 15 december 2010.

Parliament approves changes to the constitution, The Economist Intelligence Unit – Country Report Georgia, december 2010.

¹⁴ *President Georgië beperkt de macht van zijn opvolger*, Krantenarchief Trouw 22 juli 2010, http://www.trouw.nl/krantenarchief/2010/07/22/3136738/President_Georgie_beperkt_de_macht_van_zijn_opvolger.html, geraadpleegd op 15 december 2010.

¹⁵ Grondwet van Georgië, artikel 12 lid 2.

4 Staatsburgerschap van Georgië

4.1 Verkrijgen van het staatsburgerschap

Het Georgische staatsburgerschap kan van rechtswege worden verkregen door erkenning en door geboorte, op aanvraag via de naturalisatieprocedure en tevens op basis van andere gronden voorzien bij internationale verdragen waarbij Georgië partij is.¹⁶ In de Staatsburgerschapswet wordt tevens aandacht besteed aan het staatsburgerschap van kinderen, in relatie tot het wijzigen van het staatsburgerschap van de ouders en in geval van adoptie. Deze artikelen zullen eveneens worden besproken.

4.1.1 Erkenning

Als Georgisch staatsburger wordt beschouwd iedereen die:¹⁷

- a) zijn permanente woonplaats¹⁸ heeft gehad in Georgië gedurende een periode van minimaal vijf jaar¹⁹ en op het moment van inwerkingtreding van de Staatsburgerschapswet (25 maart 1993) in Georgië woonde, tenzij hij binnen zes maanden na de inwerkingtreding van de Staatsburgerschapswet zijn weigering om Georgisch staatsburger te worden schriftelijk bekend heeft gemaakt;²⁰
- b) in Georgië is geboren en die Georgië na 21 december 1991²¹ heeft verlaten²² en daardoor niet aan de bij a) genoemde voorwaarden voldoet, op voorwaarde dat hij niet het staatsburgerschap van een andere staat bezit;²³
- c) het staatsburgerschap van Georgië op basis van de Staatsburgerschapswet heeft verkregen.²⁴

4.1.2 Georgisch staatsburgerschap door geboorte²⁵

4.1.2.1 Afstamming

De Georgische wetgeving is, voor zover het de verkrijging van het staatsburgerschap bij geboorte betreft, gebaseerd op het beginsel van *ius sanguinis*,

¹⁶ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 10.

¹⁷ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 3.

¹⁸ Woonplaats in de zin van woonregistratie/*propiska*.

¹⁹ Deze periode hoeft niet aaneengesloten te zijn.

²⁰ Deze personen bezitten volgens de Wet het staatsburgerschap van rechtswege (*de jure*), maar zij moeten, indien zij materieel (*de facto*) gebruik willen maken van deze rechten, de procedure genoemd in paragraaf 5.2 doorlopen om dit recht vast te stellen (Procedure voor het vaststellen van het Georgische staatsburgerschap (erkenning)).

²¹ Op deze datum zijn de grenzen van Georgië vastgesteld. Grondwet van Georgië, artikel 2 lid 1: *The territory of the state of Georgia shall be determined as of 21 December 1991. The territorial integrity of Georgia and the inviolability of the state frontiers, being recognized by the world community of nations and international organisations, shall be confirmed by the Constitution and laws of Georgia.*

²² Hier vallen personen onder die vanaf hun geboorte onafgebroken in Georgië hebben gewoond en het land na 21 december 1991 hebben verlaten alsook mensen die in Georgië zijn geboren, maar niet onafgebroken in het land hebben gewoond en die Georgië na 21 december 1991 hebben verlaten.

²³ Deze personen bezitten volgens de Wet het staatsburgerschap van rechtswege, echter moeten zij, indien zij materieel gebruik willen maken van deze rechten, de procedure genoemd in paragraaf 5.2 doorlopen om dit recht vast te stellen (Procedure voor het vaststellen van het Georgische staatsburgerschap (erkenning)).

²⁴ Hiermee wordt bedoeld alle overige artikelen genoemd in de Staatsburgerschapswet.

²⁵ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikelen 11 en 12.

dat wil zeggen verkrijging door afstamming van Georgische ouder(s). Hierbij kunnen zich onderstaande situaties voordoen.

Bij geboorte van het kind zijn beide ouders Georgisch staatsburger. Het kind verkrijgt dan het Georgische staatsburgerschap, ongeacht de geboorteplaats.

Indien de ouders een verschillend staatsburgerschap bezitten en één van de ouders bij geboorte van het kind Georgisch staatsburger is, verkrijgt het kind het Georgische staatsburgerschap indien:

- het kind is geboren op Georgisch grondgebied;
- het kind buiten Georgië is geboren maar één van de ouders zijn permanente woonplaats op Georgisch grondgebied heeft;
- de andere ouder staatloos is of onbekend is. De plaats van geboorte van het kind is hierbij niet van belang.

Er kan zich de situatie voordoen dat de ouders een verschillend staatsburgerschap bezitten, waarbij één van de ouders bij geboorte van het kind Georgisch staatsburger is, terwijl beide ouders buiten Georgië wonen. In dit geval wordt het staatsburgerschap van het buiten Georgië geboren kind bepaald bij overeenstemming van de ouders. Wanneer een dergelijke overeenstemming ontbreekt, geldt de wetgeving van het land waar het kind geboren is.

Als het gaat om vaststelling van het vaderschap van een kind met een staatloze moeder, waarbij een Georgisch staatsburger als vader wordt erkend, wordt het kind beschouwd als staatsburger van Georgië, ongeacht de plaats waar het geboren is.

4.1.2.2 Geboorte op grondgebied

Een kind van staatloze ouders²⁶ die hun permanente woonplaats op Georgisch grondgebied hebben, wordt beschouwd als Georgisch staatsburger indien het op Georgisch grondgebied geboren is.²⁷

Een kind dat aangetroffen is op Georgisch grondgebied en van wie beide ouders onbekend zijn, wordt beschouwd als Georgisch staatsburger tenzij het tegendeel is aangetoond.²⁸

4.1.3 *Georgisch staatsburgerschap door naturalisatie*

Het staatsburgerschap van Georgië kan worden verleend aan een persoon van achttien jaar of ouder die voldoet aan de volgende (cumulatieve) voorwaarden:

- a) hij heeft gedurende een periode van ten minste vijf jaar voorafgaand aan het verzoek zijn geregistreerde woonplaats²⁹ op Georgisch grondgebied gehad;³⁰
- b) hij beheerst de Georgische taal op het vastgestelde minimumniveau;
- c) hij is bekend met de Georgische geschiedenis en de Georgische wetgeving op het vastgestelde minimumniveau;

²⁶ Een nadere omschrijving van 'staatloze ouders' is dezerzijds niet bekend.

²⁷ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 13.

²⁸ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 15. Als de ouders alsnog worden gevonden en deze zijn geen Georgisch staatsburger, wordt het kind ook niet automatisch meer beschouwd als Georgisch staatsburger.

²⁹ Een persoon hoeft hier niet onafgebroken te hebben gewoond, het gaat om de registratie.

³⁰ Zie voor het verkrijgen van dit legale verblijf paragraaf 6.1 (Vreemdelingenwet).

- d) hij heeft werk of onroerend goed op Georgisch grondgebied, drijft handel of bezit aandelen in Georgische bedrijven of industrie.³¹

Een persoon die getrouwd is met een Georgisch staatsburger en de afgelopen twee jaar met zijn/haar echtgeno(o)t(e) in Georgië woonachtig is geweest, kan het Georgische staatsburgerschap verkrijgen indien aan de voorwaarden b) en c) van artikel 26 is voldaan.

In uitzonderlijke gevallen kan de president van Georgië het Georgische staatsburgerschap verlenen aan een persoon, zonder dat deze aan de in artikel 26 genoemde criteria hoeft te voldoen, indien:

- betrokkene zich bijzonder verdienstelijk gemaakt heeft voor Georgië of de mensheid door zijn wetenschappelijke of sociale activiteiten of vanwege zijn uitzonderlijke beroep of kwalificaties die voor Georgië belang zijn; of
- het verlenen van het Georgische staatsburgerschap aan betrokkene in het belang van de staat is.³²

Ook personen met de status van gerepatrieerde hoeven niet te voldoen aan de in artikel 26 genoemde criteria voor naturalisatie.³³ Het verkrijgen van het Georgische staatsburgerschap voor deze personen geschiedt in overeenstemming met het decreet van de regering betreffende *Granting the Citizenship of Georgia through a Simplified Procedure to Individuals Enjoying Repatriate Status*.³⁴

Een persoon die het Georgische staatsburgerschap verkrijgt door naturalisatie, is verplicht de volgende eed van trouw aan Georgië in de Georgische taal af te leggen: 'Door het verkrijgen van het staatsburgerschap van Georgië, zweer ik (achternaam en voornaam) Georgië te dienen, de Grondwet en de wetten van Georgië na te leven en de Georgische onafhankelijkheid en territoriale integriteit te verdedigen. Ik erken het Georgisch als de staatstaal van Georgië en beloof de Georgische cultuur en nationale gebruiken te respecteren.' De eed zal door betrokkene worden ondertekend ter bevestiging.³⁵

Een naturalisatieverzoek wordt geweigerd indien de verzoeker:

- een internationale misdaad tegen de vrede of de menselijkheid heeft begaan;
- heeft deelgenomen aan een misdaad tegen de staat, zoals bepaald bij Georgische wetgeving.³⁶

4.1.4 Op basis van internationale verdragen

Op dit moment is Georgië nog geen partij bij de twee VN Conventies betreffende staatloosheid³⁷ en de *European Convention on Nationality*. Echter, de essentie van

³¹ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 26.

³² Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 27.

³³ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 27¹.

³⁴ Het betreft hier de Meskheti. Deze bevolkingsgroep werd in de jaren '40 van de vorige eeuw door de Sovjet autoriteiten massaal gedeporteerd. Een deel van deze groep wil terugkeren naar Georgië. Het op 1 april 2010 aangenomen decreet behandelt deze specifieke gevallen en bewerkstelligt dat deze personen niet staatloos zullen worden. Indien zij al staatloos waren, is er voor deze personen een regeling getroffen.

Sitting of the Committee on Relations with Compatriots Residing Abroad,

http://www.parliament.ge/print.php?qq=1&sec_id=1295&info_id=25719&lang_id=ENG, geraadpleegd op 16 december 2010.

Georgia: A New Bill on the Rehabilitation of the Meskhetians under Consideration, Caucas Europe news 24 juli 2007, http://www.caucas.com/home_eng/breve_contenu.php?id=3222, geraadpleegd op 16 december 2010.

³⁵ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 29¹.

³⁶ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 26¹.

staatsburgerschap en het recht op staatsburgerschap worden beschermd in verschillende andere resoluties en verdragen, waaronder de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Verdrag inzake de rechten van het kind.³⁸

4.1.5 *Kinderen*

4.1.5.1 Georgisch staatsburgerschap van minderjarige kinderen

Wanneer het staatsburgerschap van beide ouders wijzigt, zal het staatsburgerschap van kinderen onder de veertien jaar ook wijzigen. Het staatsburgerschap van kinderen tussen de veertien en achttien jaar mag alleen gewijzigd worden indien het kind hier zelf mee instemt.³⁹

Wanneer het staatsburgerschap van één van de ouders wijzigt, geldt het volgende:

- Eén van de ouders verandert het Georgische staatsburgerschap in dat van een ander land. Het kind behoudt dan het Georgische staatsburgerschap indien het in Georgië woonachtig blijft.
- Eén van de ouders doet afstand van het Georgische staatsburgerschap en verlaat met het kind onder de veertien jaar Georgië om zich permanent te vestigen in een ander land. Het kind wordt dan niet langer als Georgisch staatsburger beschouwd.
- Het staatsburgerschap van het kind zal niet beëindigd worden enkel wanneer één van de ouders afstand doet van het Georgische staatsburgerschap of deze verliest.⁴⁰

Wanneer één van de ouders het Georgische staatsburgerschap verkrijgt en de andere ouder buitenlands staatsburger blijft, kan het kind Georgisch staatsburger worden indien beide ouders hierom verzoeken.

Wanneer één van de ouders het Georgische staatsburgerschap verkrijgt en de andere ouder staatloos blijft, verkrijgt het kind het Georgische staatsburgerschap.⁴¹

In bovengenoemde gevallen geldt dat voor het veranderen van het staatsburgerschap van kinderen van veertien tot achttien jaar de instemming van het kind vereist is.⁴²

4.1.5.2 Georgisch staatsburgerschap in geval van adoptie

Een kind dat buitenlands staatsburger of staatloos is en geadopteerd wordt door Georgische staatsburger(s), kan op verzoek van de adoptieouder(s) Georgisch staatsburger worden.

³⁷ 1954 Convention relating to the Status of Stateless Persons, 1961 Convention on the Reduction of Statelessness.

³⁸ In 1994 is Georgië toegetreten tot het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en tot het Verdrag inzake de rechten van het kind. In 1999 trad Georgië toe tot het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie. Deze verdragen zijn echter niet geratificeerd door Georgië. United Nations, status of Treaties, <http://treaties.un.org>, geraadpleegd op 30 juni 2011.

³⁹ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 16.

⁴⁰ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 17.

⁴¹ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 18.

⁴² Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 22¹.

Een kind dat buitenlands staatsburger of staatloos is en geadopteerd wordt door een echtpaar van wie één het Georgische staatsburgerschap bezit, kan Georgisch staatsburger worden indien beide adoptieouders hierom verzoeken.⁴³

Een kind dat Georgisch staatsburger is en geadopteerd wordt door buitenlandse staatsburgers of een echtpaar waarbij de één Georgisch staatsburger is en de ander een buitenlands staatsburgerschap bezit, behoudt het Georgische staatsburgerschap. Indien de adoptieouders hierom verzoeken, mag het kind afstand doen van het Georgische staatsburgerschap.

Een kind dat Georgisch staatsburger is en geadopteerd wordt door staatlozen of een echtpaar waarbij de één Georgisch staatsburger is en de ander staatloos, zal het Georgische staatsburgerschap behouden.⁴⁴

In bovengenoemde gevallen geldt dat voor het veranderen van het staatsburgerschap van kinderen van veertien tot achttien jaar de instemming van het kind vereist is.⁴⁵

4.2 Herstel van het staatsburgerschap

Het Georgische staatsburgerschap kan worden hersteld bij personen wier staatsburgerschap was beëindigd als gevolg van:⁴⁶

- wederrechtelijke ontneming van het Georgische staatsburgerschap;
- afstand doen van het Georgische staatsburgerschap. In een dergelijk geval kan het Georgische staatsburgerschap worden hersteld bij personen die op het moment van aanvraag een permanente verblijfplaats hebben in Georgië, in overeenstemming met de voorwaarden genoemd in paragraaf (b) en (c) van artikel 26 en artikel 26¹ van de Staatsburgerschapswet;
- de keuze van de ouders.

Een persoon van wie het Georgische staatsburgerschap wordt hersteld, is verplicht de volgende eed van trouw aan Georgië in de Georgische taal af te leggen: 'Door het verkrijgen van het staatsburgerschap van Georgië, zweer ik (achternaam en voornaam) Georgië te dienen, de Grondwet en de wetten van Georgië na te leven en de Georgische onafhankelijkheid en territoriale integriteit te verdedigen. Ik erken het Georgisch als de staatstaal van Georgië en beloof de Georgische cultuur en nationale gebruiken te respecteren.' De eed zal door betrokkene worden ondertekend ter bevestiging.⁴⁷

4.3 Dubbel staatsburgerschap

In Georgië is sprake van enkelvoudig staatsburgerschap.⁴⁸ Een staatsburger van Georgië kan niet tegelijkertijd staatsburger zijn van een andere staat, behalve in uitzonderlijke gevallen bepaald bij de Grondwet.⁴⁹ Een persoon die het

⁴³ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 20.

⁴⁴ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 21.

⁴⁵ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 22¹.

⁴⁶ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 29.

⁴⁷ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 29¹.

⁴⁸ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 1 lid 1.

⁴⁹ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 1 lid 2, Grondwet van Georgië artikel 12 lid 2: 'A citizen of Georgia shall not at the same time be a citizen of another state, save in cases established by this paragraph. Citizenship of Georgia shall be granted by the President of Georgia to a citizen of a foreign country, who has a special merit before Georgia or grant the citizenship of Georgia to him/her is due to State interests.'

staatsburgerschap van een andere staat verkrijgt, verliest het Georgische staatsburgerschap.⁵⁰

Staatloosheid was in Georgië tot augustus 2010 een groot risico bij het verkrijgen van een vreemd staatsburgerschap. Vaak verplichten staten, waaronder Georgië, de aanvragers namelijk om afstand te doen van hun oorspronkelijke staatsburgerschap voordat ze een aanvraag tot naturalisatie kunnen indienen. Er was in Georgië geen procedure waarbij gecontroleerd werd of personen wel een ander staatsburgerschap hadden verkregen. Hierdoor kwam het voor dat mensen afstand deden van hun Georgische staatsburgerschap zonder vervolgens een ander staatsburgerschap te verkrijgen.

In augustus 2010 heeft er een amendement op de Staatsburgerschapswet plaatsgevonden met betrekking tot het afstand doen van het Georgische staatsburgerschap. Volgens artikel 37 lid 2 van de Staatsburgerschapswet⁵¹ is dit alleen nog toegestaan indien de persoon die afstand wenst te doen van zijn Georgische staatsburgerschap een bewijs kan overleggen waaruit blijkt dat hij een ander staatsburgerschap verkrijgt of reeds heeft verkregen.

Andersom geldt dat voor het doen van een aanvraag voor het verkrijgen of herstellen van het Georgische staatsburgerschap de betrokken persoon formeel eerst afstand gedaan dient te hebben van zijn buitenlandse staatsburgerschap.

In de praktijk zou dubbel staatsburgerschap, ondanks dat het niet toegestaan is, wel voorkomen. Veel mensen stellen de Georgische overheid niet op de hoogte van het feit dat ze een ander staatsburgerschap hebben aangevraagd en/of verkregen.⁵²

Een buitenlands staatsburger kan in bepaalde gevallen in aanmerking komen voor het Georgische staatsburgerschap zonder daarbij zijn oorspronkelijke staatsburgerschap te verliezen. In 2004 heeft president Saakasjvili een decreet uitgevaardigd waardoor het voor buitenlandse staatsburgers mogelijk is het Georgische staatsburgerschap te verkrijgen naast hun oorspronkelijke staatsburgerschap.⁵³ Een buitenlands staatsburger komt in aanmerking voor dubbel staatsburgerschap indien deze persoon van speciale waarde is voor Georgië of indien het toekennen van het Georgische staatsburgerschap aan deze persoon in het staatsbelang van Georgië is.⁵⁴

4.4 Beëindigen van het staatsburgerschap

Het Georgische staatsburgerschap kan op de volgende manieren worden beëindigd:

- door het afstand doen van het staatsburgerschap van Georgië;

⁵⁰ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 32(d). Zie verder paragraaf 4.4.2 (Verlies van het Georgische staatsburgerschap (ontneming)).

⁵¹ Artikel 37 lid 2: *Decree issued by the president on withdrawal from the citizenship of Georgia, a) will be enforced only after the person in question provides the relevant authorities with the document specifying adoption of another citizenship [...].*

⁵² Indien men er achter komt dat een Georgisch staatsburger het staatsburgerschap van een andere staat heeft verkregen, zal hij het Georgische staatsburgerschap verliezen door middel van de volgende procedure: de zaak wordt neergelegd bij de CRA voor revisie door de rechtbank, het Ministerie van Binnenlandse Zaken of het Ministerie van Justitie. De CRA stuurt zijn aanbeveling naar de President van Georgië. De President besluit over het verlies van het staatsburgerschap. De persoon in kwestie heeft het recht om bij de rechtbank in beroep te gaan tegen het besluit van de President. (Decree N34 Regulations on the Submission of Application on Citizenship Issues and Revision Process, art. 30).

⁵³ Decree N380 of the President of Georgia (Dual Citizenship) van 9 september 2004.

⁵⁴ Decree N380 of the President of Georgia (Dual Citizenship), artikel 2.

- door verlies van het staatsburgerschap van Georgië;
- op basis van andere gronden voorzien bij internationale verdragen waarbij Georgië partij is en de Staatsburgerschapswet van Georgië.⁵⁵

Een huwelijk tussen of echtscheiding van een Georgisch staatsburger en een vreemdeling of staatloze leidt op zichzelf niet tot wijzigingen van het staatsburgerschap.⁵⁶

4.4.1 *Afstand doen van het Georgische staatsburgerschap*

Een Georgisch staatsburger kan afstand doen van zijn staatsburgerschap.⁵⁷ Het afstand doen van het Georgische staatsburgerschap vindt plaats in overeenstemming met de Staatsburgerschapswet.

Het verzoek tot afstand doen van het Georgische staatsburgerschap kan worden geweigerd indien betrokkene:

- onvervulde verplichtingen tegenover de staat heeft;
- verzuimd heeft zijn militaire dienstplicht te vervullen;
- onvervulde verplichtingen van eigendomsrechtelijke aard heeft met betrekking tot vitale belangen van burgers, de staat en publieke instellingen.

Ook is het afstand doen van het Georgische staatsburgerschap niet toegestaan indien betrokkene strafrechtelijk vervolgd wordt of indien de rechtbank tegen betrokkene een rechtsgeldig vonnis uitgesproken heeft dat nog moet worden uitgevoerd.

4.4.2 *Verlies van het Georgische staatsburgerschap (ontneming)*

In overeenstemming met de Staatsburgerschapswet verliest een persoon het Georgische staatsburgerschap indien deze:⁵⁸

- zich zonder toestemming van de bevoegde Georgische autoriteiten aansluit bij het leger, politie, justitieorganen en andere staatsorganen of staatsinstellingen van een andere staat;
- permanent woonachtig is geweest buiten Georgië en zonder geldige redenen gedurende een periode van twee jaar niet geregistreerd geweest is bij een consulaat van Georgië.⁵⁹ Het feit dat een staatsburger van Georgië in het buitenland woont, leidt op zichzelf niet tot beëindiging van het Georgische staatsburgerschap;⁶⁰
- het staatsburgerschap van Georgië verkrijgt door het overleggen van valse documenten;
- het staatsburgerschap van een andere staat verkrijgt.⁶¹

⁵⁵ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 30.

⁵⁶ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 25.

⁵⁷ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 31.

⁵⁸ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 32.

⁵⁹ Zie ook paragraaf 7.2 (Onduidelijke passages in de staatsburgerschapswetgeving).

⁶⁰ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 7.

⁶¹ Zie tevens noot 51.

4.4.3 *Andere gronden voorzien bij internationale verdragen*

Tot op heden is er in de praktijk geen enkel geval bekend van het verlies van het Georgische staatsburgerschap op gronden voorzien bij internationale verdragen. De term internationale verdragen kan tevens slaan op verschillende soorten bilaterale verdragen met andere staten. Ook op gronden voorzien bij bilaterale verdragen zijn echter geen gevallen van verlies van het Georgische staatsburgerschap bekend.

4.5 **Overgangsrecht**

Met betrekking tot het overgangsrecht is in de Staatsburgerschapswet van Georgië een bepaling opgenomen waarin de overgang van het Sovjet staatsburgerschap naar het Georgische staatsburgerschap beschreven staat. Dit artikel is besproken in paragraaf 4.1.1 (Erkenning).

4.6 **Vaststellen staatsburgerschap (vermeend) Georgische vreemdelingen**

Sinds 2009 is de *Civil Registry Agency* (CRA) verantwoordelijk voor alle werkzaamheden op het gebied van staatsburgerschap.⁶² De CRA valt onder het Georgische Ministerie van Justitie. Naast werkzaamheden op het gebied van staatsburgerschap houdt de CRA zich onder andere bezig met registratie van geboorte, huwelijk, echtscheiding, adoptie, overlijden, naamsverandering en afgifte van burgerlijke aktes, afgifte van reis- en identiteitsdocumenten, legalisaties en migratie. In zaken waarin het staatsburgerschap van (vermeend) Georgische vreemdelingen in Nederland opgehelderd moet worden, wordt dit door het Georgische Ministerie van Buitenlandse Zaken behandeld zonder tussenkomst van de CRA.

Normaliter blijkt het bezit van het Georgische staatsburgerschap uit een identiteitsbewijs van een Georgisch staatsburger of een paspoort van een Georgisch staatsburger. Voor kinderen onder de 16 jaar blijkt het Georgische staatsburgerschap uit de geboorteakte of het Georgische paspoort van de ouders. Voor kinderen onder de 16 jaar wier ouders onbekend zijn, blijkt dit uit de geboorteakte.⁶³

Indien iemand echter niet (meer) over documenten beschikt die zijn staatsburgerschap bewijzen, kunnen de gegevens toch op andere wijze verkregen worden. Zo beschikt de CRA over een digitaal registratiesysteem waarin gegevens, aanvragen en officiële documenten opgeslagen staan.⁶⁴ Alle 78 nationale filialen evenals de 15 filialen in buitenlandse vertegenwoordigingen kunnen online direct gegevens invoeren in deze database. De database is in werking sinds 2007. Documenten van voor 2007 worden momenteel gedigitaliseerd. Tevens zullen alle geboortes vanaf 1921 worden ingevoerd.

Indien een vreemdeling met onrechtmatig verblijf in Nederland stelt staatsburger te zijn van Georgië, maar dit niet kan aantonen met documenten, dan kan dit worden uitgezocht bij de Georgische ambassade of consulaire vertegenwoordiging. Zij hebben toegang tot de CRA database. Aan de hand van de naam van deze persoon (bij voorkeur voornaam, vadersnaam en familienaam) kan hij in de database gevonden worden. Als de gegevens nog niet digitaal beschikbaar zijn, kunnen deze

⁶² Hiervoor was dit belegd bij het Ministerie van Justitie.

⁶³ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 43.

⁶⁴ Op deze database zijn ook andere overheidsinstellingen aangesloten.

in Georgië op het Ministerie van Buitenlandse Zaken worden opgezocht in het archief.

Sinds april 2010 heeft Georgië een biometrisch paspoort. De chip is voorzien van een biometrische foto, vingerafdrukken van beide duimen en wijsvingers en een handtekening. De vingerafdrukken worden alleen gebruikt voor het biometrische paspoort en staan niet in de database opgeslagen.

5 Procedure ter verkrijging en beëindiging van het staatsburgerschap

Personen die het staatsburgerschap van Georgië willen aanvragen, herstellen, vaststellen of beëindigen kunnen hun aanvraag en alle benodigde documenten indienen bij de CRA in Tbilisi of bij één van de regionale kantoren. Personen die in het buitenland verblijven, kunnen zich wenden tot de diplomatieke vertegenwoordiging of het consulaat van Georgië in het betreffende land.

De CRA doet onderzoek omtrent het staatsburgerschap in samenwerking met andere instellingen.⁶⁵ Er wordt onder andere bekeken of betrokkene aan de gestelde eisen voldoet, niet onwenselijk is voor Georgië en (bij afstand doen) of hij nog onvoldane verplichtingen heeft openstaan. De behandeling van een staatsburgerschaapsaanvraag mag de maximale termijn van drie maanden niet overschrijden.⁶⁶

Als de CRA de aanvraag heeft goedgekeurd, wordt een verklaring hiervan naar de president gestuurd, die vervolgens een decreet afgeeft. Het decreet wordt teruggezonden naar de CRA, waarna het vervolgens bij betrokkene terechtkomt. Bij afwijzing van de aanvraag zal betrokkene een verklaring van de afwijzing ontvangen, waarin tevens vermeld staat op welke wijze beroep ingediend kan worden tegen de genomen beslissing. Bij afwijzing van de aanvraag kan na zes maanden opnieuw een aanvraag ingediend worden.⁶⁷ Er is geen maximum verbonden aan het aantal keren dat een aanvraag ingediend mag worden.

Aanvraagformulieren en bijgevoegde documenten dienen in het Georgisch ingediend te worden. Documenten in andere talen worden alleen geaccepteerd indien ze gelegaliseerd zijn en voorzien zijn van een Georgische vertaling.⁶⁸

Voor iedere procedure zijn andere documenten benodigd. Hieronder volgt een overzicht van documenten per procedure.⁶⁹

5.1 Aanvraagprocedure

De documenten die overgelegd moeten worden om het Georgische staatsburgerschap aan te vragen zijn de volgende:

- een persoonlijke aanvraag tot instemming met het Georgische staatsburgerschap (de aanvrager moet beschikken over identiteitsdocumenten – identiteitskaart/*temporary residence card*, paspoort – en dient deze te kunnen overleggen indien nodig);

⁶⁵ Zoals het Ministry of Internal Affairs (Counter-intelligence, Informational Analytical Service), Georgian Intelligence Service, Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Finance.

⁶⁶ Staatsburgerschaapswet van Georgië, artikel 38.

⁶⁷ Staatsburgerschaapswet van Georgië, artikel 39.

⁶⁸ Civil Registry Agency - Citizenship, http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=67, geraadpleegd op 14 december 2010.

⁶⁹ De belangrijkste procedures worden hier beschreven. De overige procedures (bijvoorbeeld m.b.t. *honorable citizenship* of verkrijgen Georgisch staatsburgerschap na huwelijk met een Georgisch staatsburger) zijn terug te vinden op de website van de Civil Registry Agency onder Citizenship: http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=67.

- een kopie van de geboorteakte (indien de persoon die het Georgische staatsburgerschap wenst te verkrijgen in het buitenland geboren is en over het gespecificeerde document beschikt);
- een kopie van het document waaruit blijkt dat betrokkene de afgelopen vijf jaar in Georgië heeft gewoond (identiteitsdocument en registratiedocument);
- documenten waaruit blijkt dat betrokkene werk heeft in Georgië (werkgeversverklaring) ofwel vastgoed bezit ofwel zaken doet op Georgisch grondgebied ofwel aandelen bezit in een Georgisch bedrijf;
- twee foto's van 3x4;
- het betalingsbewijs.

De aanvrager krijgt na het indienen van de aanvraag een code, waarmee hij/zij de status van de aanvraag kan controleren.

5.2 Procedure voor het vaststellen van het Georgische staatsburgerschap (erkenning)

Personen die vallen onder artikel 3a van de Staatsburgerschapswet⁷⁰ moeten voor het vaststellen van hun staatsburgerschap de volgende documenten overleggen:

- een document waaruit blijkt dat de betreffende persoon niet korter dan vijf jaar in Georgië heeft gewoond (paspoort, militair boekje, kopie van het werkboek, werkgeversverklaring, of ieder ander document waarmee het feit aangetoond kan worden);
- een document waaruit blijkt dat de betreffende persoon op het moment van inwerkingtreding van de Staatsburgerschapswet in Georgië woonachtig was (paspoort, militair boekje, kopie van het werkboek, werkgeversverklaring, of ieder ander document waarmee het feit aangetoond kan worden);
- een foto van 3x4.

Personen die vallen onder artikel 3b van de Staatsburgerschapswet⁷¹ moeten voor het vaststellen van hun staatsburgerschap de volgende documenten overleggen:

- een kopie van het document waaruit blijkt dat de betreffende persoon in Georgië geboren is (geboorteakte, Georgische identiteitskaart, paspoort, paspoortgegevens van de ouders);
- een kopie van het document waaruit blijkt dat de betreffende persoon tot en met 21 december 1991 in Georgië woonachtig was (paspoort, militair boekje, kopie van het werkboek, of ieder ander document waarmee het feit aangetoond kan worden);
- ingeval de mogelijkheid bestaat dat betrokkene het staatsburgerschap van een ander land heeft verkregen, moet er een verklaring van de autoriteiten overgelegd worden waaruit blijkt dat de persoon het staatsburgerschap van desbetreffend land niet heeft verkregen. Dit vereiste is niet verplicht voor landen die dergelijke verklaringen niet afgeven. In deze gevallen wordt de aanvrager er op gewezen dat wanneer blijkt dat hij toch het staatsburgerschap van een ander

⁷⁰ Zie paragraaf 4.1.1 (Erkenning). Dit geldt dus niet voor alle erkende Georgische staatsburgers.

⁷¹ Zie paragraaf 4.1.1 (Erkenning). Dit geldt dus niet voor alle erkende Georgische staatsburgers.

land verkregen heeft, hij conform Georgische wetgeving het Georgische staatsburgerschap zal verliezen;

- een foto van 3x4.

Personen die de benodigde documenten hebben overlegd ontvangen, na controle van de documenten, uitsluitel of ze hun staatsburgerschap kunnen materialiseren. Ze kunnen dan een paspoort of een ID-kaart aanvragen.

5.3 Procedure voor herstel van het staatsburgerschap

Om het staatsburgerschap van Georgië te herstellen, moet de betreffende persoon de volgende documenten indienen:

- documenten waaruit blijkt dat betrokkene wettelijk gezien Georgisch staatsburger is geweest;
- een bewijs van het beëindigen van het Georgische staatsburgerschap;
- een document waaruit blijkt dat betrokkene op het moment van aanvragen van het herstel zijn woonplaats in Georgië heeft;
- een foto van 3x4.

Personen die hun Georgische staatsburgerschap willen herstellen, dienen een examen af te leggen bij de *Commission of Civil Issues*, waarbij de kennis van de Georgische taal, Georgische geschiedenis en Georgische wet wordt getest.

5.4 Procedure ter beëindiging van het staatsburgerschap

Om het staatsburgerschap van Georgië te beëindigen, moet de betreffende persoon de volgende documenten indienen bij de CRA of de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van Georgië in het buitenland:

- een document dat het Georgische staatsburgerschap bewijst (kopie van het Georgische identiteitsbewijs, Georgische paspoort, registratiebewijs);
- een certificaat dat bewijst dat betrokkene niet wordt opgeroepen voor dienstplicht;
- twee foto's van 3x4;
- indien de achternaam van betrokkene veranderd is, een document dat deze verandering bewijst;
- indien het een minderjarige betreft, een kopie van de geboorteakte en een geschreven verklaring van de wettelijk gemachtigde.

6 Andere Georgische wetten met raakvlakken aan staatsburgerschap

6.1 Vreemdelingenwet

Op 1 juli 2006 werd een nieuwe Vreemdelingenwet van kracht. Deze wet is sindsdien verschillende malen geamendeerd, laatstelijk in november 2010. Een werkgroep onder leiding van de CRA houdt zich momenteel bezig met het onderwerp staatloosheid. Deze werkgroep heeft een aantal amendementen op de Vreemdelingenwet uitgewerkt dat in de komende maanden aan het Parlement voorgelegd zal worden. De veranderingen houden voornamelijk verband met staatloosheidsproblemen en procedures voor het vaststellen van staatloosheid.

De Vreemdelingenwet behandelt zaken met betrekking tot de toegang van vreemdelingen tot Georgië, het verblijf op het territorium van Georgië, doorgang bij reizen door Georgië en vertrek uit Georgië. Verder definieert het de rechten en plichten van vreemdelingen en behandelt het zaken met betrekking tot uitzetting van vreemdelingen die in Georgië verblijven (rechtsbasis, procedures, competenties en verantwoordelijkheden van de staat).⁷² De wet heeft, met uitzondering van hoofdstuk vijf,⁷³ geen betrekking op vluchtelingen en asielzoekers.⁷⁴

De artikelen uit hoofdstuk vier van de Vreemdelingenwet met betrekking tot verblijfsstatussen zijn relevant voor het verkrijgen van het Georgische staatsburgerschap door naturalisatie.⁷⁵ De Vreemdelingenwet stelt dat er in Georgië twee verschillende verblijfsstatussen bestaan:

- de tijdelijke verblijfsstatus.⁷⁶ Deze status kan worden verleend aan vreemdelingen die in Georgië willen verblijven om één van de volgende redenen:
 - betrokkene verricht arbeid in overeenstemming met de geldende Georgische voorschriften, inclusief de vrije beroepen;
 - betrokkene verblijft in Georgië vanwege medische behandeling of studie;
 - betrokkene is uitgenodigd door een relevante overheidsinstelling als ervaren expert of cultureel werker en de uitnodiging is in het belang van Georgië;
 - betrokkene is de voogd van een Georgisch staatsburger;
 - betrokkene staat onder het voogdijschap van een Georgisch staatsburger;
 - betrokkene is de echtgenoot, ouder, kind, adoptieouder, adoptiekind, broer, zus, grootvader of grootmoeder van een Georgisch staatsburger of van een vreemdeling met een verblijfsvergunning in Georgië;
 - er is een redelijk vermoeden dat betrokkene het slachtoffer is van mensenhandel in zaken zoals behandeld in de *Law of Georgia on Combating Human Trafficking*;
 - betrokkene heeft een aanvraag lopen bij de *Restitution and Compensation Committee* of bij de *Committee of the Commission*.

⁷² Vreemdelingenwet van Georgië, artikel 1 lid 2.

⁷³ Dit hoofdstuk van de Vreemdelingenwet behandelt de rechten en plichten van vreemdelingen in Georgië.

⁷⁴ Vreemdelingenwet van Georgië, artikel 1 lid 3.

⁷⁵ Zie paragraaf 4.1.3 (Naturalisatie).

⁷⁶ Vreemdelingenwet van Georgië, artikel 19.

De tijdelijke verblijfsstatus wordt verleend voor een periode van maximaal zes jaar en deze kan verlengd worden.

- de permanente verblijfsstatus.⁷⁷ Deze status kan worden verleend aan de volgende personen:
 - een vreemdeling die de afgelopen zes jaar legaal in Georgië heeft gewoond. Hierbij tellen de verblijfperiodes voor studie, medische behandeling en werk bij een diplomatieke vertegenwoordiging of iets van gelijke strekking niet mee;
 - de echtgenoot, ouder, kind, adoptieouder, adoptiekind, zus, broer, grootvader of grootmoeder van een Georgisch staatsburger;
 - hooggekwalificeerde specialisten of technici op wetenschappelijk gebied, sporters en kunstenaars wier komst in het belang van Georgië is;
 - een persoon over wie de *Restitution and Compensation Commission* of de *Committee of the Commission* een besluit heeft genomen met betrekking tot teruggave van onroerend goed of compensatie van materiële schade.

Tevens kunnen personen die vanwege intrekking of verlies geen Georgisch staatsburgerschap meer bezitten, maar wel in Georgië woonachtig blijven, aanspraak maken op een permanente verblijfsstatus.

Er is tevens een speciale groep mensen die permanent verblijf heeft in Georgië. Dit zijn personen die tot en met 27 maart 1993 hun vaste verblijfplaats hadden op Georgisch grondgebied, maar niet als Georgisch staatsburger beschouwd werden. Zij hebben een permanente verblijfsvergunning gekregen, waarop hun status als staatloze vermeld staat. Deze personen moeten zich na deze datum echter niet hebben uitgeschreven.⁷⁸

6.2 Vluchtelingenwet

In mei 1999 heeft Georgië het VN Vluchtelingenverdrag getekend en is het land togetreden tot het Protocol van 1967.⁷⁹

De Vluchtelingenwet uit 1998 is in april 2007 op een aantal punten gewijzigd. Een belangrijke wijziging is dat geregistreerde vluchtelingen in Georgië voortaan een tijdelijke verblijfsvergunning kunnen krijgen. De Vluchtelingenwet voldoet echter nog niet aan de internationale standaard. Zo sprak de VN Mensenrechtencommissie in november 2007 haar zorg uit over onder meer de bescherming van vluchtelingen tegen *refoulement* en adviseerde aanvullende wetgeving, training van de grenspolitie en een snelle overdracht van asielzoekers van de grens naar de asielverlenende instantie.⁸⁰

Momenteel is een nieuwe Vluchtelingenwet in bewerking waarbij ook UNHCR is betrokken. De verwachting is dat deze wet in 2011 aangenomen zal worden. De belangrijkste verschillen met de huidige wet hebben onder andere te maken met de statusbepaling van asielzoekers, het instellen van een humanitaire status,

⁷⁷ Vreemdelingenwet van Georgië, artikel 20.

⁷⁸ Vreemdelingenwet van Georgië, artikel 21.

⁷⁹ Zie ook AAB Staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie van augustus 2002.

⁸⁰ Zie ook AAB Georgië van december 2009.

procedures die zorgdragen voor het bijhouden van families en bescherming tegen *refoulement*.⁸¹

Vluchtelingen hadden in Georgië tot 2007 geen documenten. Vanaf 2007 kregen zij *Temporary Residence Permit Cards* en vanaf 2009 ook *Conventional Travel Documents*. Op dit moment zijn er in Georgië ongeveer 640 personen die een vluchtelingenstatus hebben.

UNHCR geeft aan niet van het bestaan te weten van etnische Armeniërs uit Azerbeidzjan/Nagorno Karabach die tijdens het conflict rond Nagorno Karabach (1988-1994) naar Georgië zijn gevlucht, wel bijvoorbeeld naar de Russische Federatie. Voor deze personen zou in Georgië de naturalisatieprocedure voor buitenlanders gelden.

⁸¹ UNHCR Georgia, <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/page?page=49e48d2e6>, geraadpleegd op 11 januari 2011.

7 Georgisch staatsburgerschap in de praktijk

7.1 Rechtszekerheid

Tegen een beslissing van de president van Georgië omtrent het Georgische staatsburgerschap kan in beroep gegaan worden bij de rechtbank. Overheidsfunctionarissen zijn tevens aansprakelijk voor onwettige weigering een staatsburgerschapsaanvraag in behandeling te nemen, voor het overschrijden van beslistermijnen en voor andere onwettige handelingen.⁸²

Uit rapporten van de ombudsman op het gebied van rechtszekerheid blijkt dat de grootste problemen liggen bij de onafhankelijkheid van gerechtshoven en straffeloosheid. De rechtsgang en juridische bijstand zijn in theorie goed, maar in de praktijk blijkt dat vooral de efficiency en kwaliteitscontrole verbeterd kunnen worden.

7.2 Artikelen in de staatsburgerschapswetgeving met ruimte voor discussie

Op een aantal onderdelen laat de Staatsburgerschapswet van Georgië nog ruimte voor discussie. Zo is er veel discussie over artikel 32(b) van de wet, dat gaat over ontneming van het staatsburgerschap. Als een Georgisch staatsburger permanent verblijft in een ander land en zich zonder geldige reden gedurende twee jaar niet heeft geregistreerd bij een consulaire vertegenwoordiging van Georgië in het betreffende land, zal hij zijn Georgische staatsburgerschap verliezen.⁸³ Het artikel wordt in de praktijk niet gebruikt, het is een *dead article*. Toch pleiten NGO's en UNHCR er voor dit wetsartikel te schrappen. Het artikel kan immers staatloosheid veroorzaken. Ook is het pas sinds korte tijd mogelijk om na te gaan wanneer iemand in Georgië teruggekomen is. Dit artikel zou daarom willekeurig (bijvoorbeeld om politieke redenen) gebruikt kunnen worden.

Een ander onderdeel van de Staatsburgerschapswet waar NGO's discussie over hebben, is het toekennen van het Georgische staatsburgerschap aan een buitenlands staatsburger die van speciale waarde is voor Georgië of indien het toekennen van het Georgische staatsburgerschap aan deze persoon in het staatsbelang van Georgië is.⁸⁴ De betreffende wetsartikelen stellen geen duidelijke criteria, in plaats daarvan worden brede termen als '*special contribution to Georgia*' en '*interest for Georgia*' gebruikt.

7.3 Staatloosheid

In Georgië komen verschillende typen staatloosheid voor.

Ten eerste zijn er gedocumenteerd staatlozen die in Georgië onder *permanent residence* leven. Zij hebben min of meer dezelfde rechten als Georgische staatsburgers. In de praktijk ondervinden zij echter vaak problemen op het gebied van onderwijs, politieke rechten, bezit van land en toegang tot de gezondheidszorg.

⁸² Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 42.

⁸³ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikel 32(b). Zie ook paragraaf 4.4.2 (Verlies van het Georgische staatsburgerschap (ontneming)).

⁸⁴ Staatsburgerschapswet van Georgië, artikelen 9¹ en 27. Zie ook paragraaf 4.3 (Dubbel staatsburgerschap).

Deze staatlozen⁸⁵ beschikken over alle documenten, echter zijn zij buiten artikel 3a van de Staatsburgerschapswet gevallen.⁸⁶ Het kunnen tevens personen zijn die staatloos zijn geworden doordat ze hun staatsburgerschap hebben opgegeven teneinde een ander staatsburgerschap te verkrijgen, maar dit uiteindelijk niet verkregen hebben. Deze personen zullen niet veel problemen ondervinden bij het verkrijgen van het Georgische staatsburgerschap. Ze kunnen zich laten naturaliseren of hun staatsburgerschap herkwijgen.

Ten tweede zijn er buitenlandse staatlozen die gedocumenteerd staatloos zijn. Deze personen worden hetzelfde behandeld als alle andere buitenlanders. Ook zij komen in aanmerking voor naturalisatie.

In de Kvemo Kartli regio, het grensgebied tussen Georgië en Azerbeidzjan, wonen ongeveer 11.000 niet-geregistreerde staatloze etnische Azeri. Onder deze groep staatloze etnische Azeri worden geboortes vaak al generaties lang niet geregistreerd, beschikken mensen niet over documenten en gaan kinderen vaak niet naar school. In samenwerking met de CRA is UNHCR een campagne begonnen om onder deze mensen meer bewustwording te creëren voor de noodzaak van registratie. Als deze mensen geregistreerd zijn, kunnen ze Georgisch staatsburger worden. Na twee jaar zijn er nu al ongeveer 6.000 personen geregistreerd.⁸⁷

De Georgische wetgeving kent gaten als het gaat om illegale staatlozen die van buiten Georgië komen.⁸⁸ UNHCR hoopt en verwacht dat in 2011 nieuwe amendementen op de Vreemdelingenwet zullen worden aangenomen en dat verschillende conventies⁸⁹ worden aangenomen die het probleem van staatloosheid verder zullen inkaderen.

7.4 Afvallige Georgische gebieden Abchazië en Zuid-Ossetië

7.4.1 Documenten

Documenten uit Abchazië en Zuid-Ossetië⁹⁰ zijn in Georgië niet geldig als ze als officiële documenten door de autoriteiten aldaar zijn afgegeven, aangezien Georgië de door deze gebieden uitgedroepen onafhankelijkheid niet erkent. Verder kan er in die gebieden sprake zijn van corruptie, waardoor documenten vals kunnen zijn. Tevens zijn sinds het conflict de documenten die in de archieven opgeslagen liggen voor Georgië niet meer toegankelijk. Vaststellen van het staatsburgerschap van mensen afkomstig uit Abchazië en Zuid-Ossetië kan daardoor problematisch zijn.

⁸⁵ Op dit moment zijn dat 671 personen in Georgië.

⁸⁶ Zie paragraaf 4.1.1 (Erkenning) en paragraaf 6.1 (Vreemdelingenwet).

⁸⁷ De registratieprocedure verloopt als volgt: lokale overheidsinstanties, schooldirecteuren en medisch personeel kunnen tijdens hun werkzaamheden constateren dat mensen ongedocumenteerd zijn. De informatie met betrekking tot deze ongedocumenteerde personen wordt doorgestuurd naar de lokale NGO die zich met het registratieproject bezighoudt. Vervolgens zijn er advocaten die de ongedocumenteerde personen raad geven over zaken met betrekking tot staatsburgerschap en die iedere zaak onderzoeken en informatie verzamelen die nodig is voor de registratie van deze personen. Vervolgens wordt het *fact of birth* bepaald door de CRA. Hierna wordt een aanvraag tot vaststellen van het staatsburgerschap, registratie en documentatie ingediend bij een regionaal kantoor van de CRA. Tenslotte worden de documenten door de CRA aan de betreffende persoon uitgereikt.

⁸⁸ Bijvoorbeeld illegale migranten of slachtoffers van mensenhandel.

⁸⁹ 1954 *UN Convention Relating to the Status of Stateless Persons*, 1961 *UN Convention on the Reduction of Statelessness*, 1997 *European Convention on Nationality*.

⁹⁰ De afvallige gebieden Abchazië en Zuid-Ossetië verklaarden zich na de korte oorlog tussen Georgië en Rusland in 2008 onafhankelijk. De onafhankelijkheid is omstreden en is door Nederland niet erkend. Gemakshalve wordt in dit ambtsbericht gesproken van Zuid-Ossetië en Abchazië wanneer over de afvallige Georgische gebieden wordt gesproken.

De CRA doet onderzoek met betrekking tot documenten uit Abchazië en Zuid-Ossetië. Personen die door de conflictsituatie bijvoorbeeld niet (meer) over documenten als een geboortakte beschikken, moeten opnieuw geïdentificeerd worden. Dit gebeurt voornamelijk door middel van getuigenverklaringen.

7.4.2 *Staatsburgerschap in Abchazië en Zuid-Ossetië*⁹¹

Sinds 2006 geven de *de facto* Abchazische autoriteiten eigen paspoorten uit. In eerste instantie beperkte de uitgifte zich tot de Abchazische gebieden buiten Gali, maar sinds 2008 worden ook in Gali Abchazische paspoorten uitgegeven. Het Abchazische paspoort wordt internationaal echter niet erkend en is derhalve alleen te gebruiken als identiteitsdocument binnen Abchazië.

Naar schatting is 85 tot 90% van de Abchazische bevolking in het bezit van een Russisch paspoort en kan met dit paspoort ook naar het buitenland reizen.

De Georgische staatsburgerschapswetgeving geldt ook in Abchazië en Zuid-Ossetie. De Abchazische Wet op het Staatsburgerschap staat een dubbel Abchazisch-Russisch staatsburgerschap toe, maar geen dubbel Abchazisch-Georgisch staatsburgerschap. Etnische Georgiërs die opteren voor Abchazisch staatsburgerschap zijn formeel verplicht hun Georgisch staatsburgerschap op te geven. Volgens verschillende bronnen kunnen etnische Georgiërs in de praktijk hun Georgische paspoort echter gewoon houden.

In Zuid-Ossetië geldt, voor zover valt na te gaan, in grote lijnen dezelfde situatie als in Abchazië. Sinds november 2008 geven de *de facto* Zuid-Ossetische autoriteiten eigen paspoorten uit. Ook dit paspoort wordt internationaal niet erkend en is alleen te gebruiken als identiteitsdocument binnen Zuid-Ossetië. In Zuid-Ossetië zouden de meeste bewoners (tevens) beschikken over een Russisch paspoort.

Ook de Zuid-Ossetische Wet op het Staatsburgerschap staat een dubbel Russisch-Zuid-Ossetisch staatsburgerschap toe, maar geen dubbel Georgisch-Zuid-Ossetisch staatsburgerschap. Etnische Georgiërs die opteren voor een Zuid-Ossetisch staatsburgerschap zijn derhalve eveneens formeel verplicht hun Georgisch staatsburgerschap op te geven, al lijkt de praktijk echter ook hier afwijkend te zijn.

7.4.3 *Ontheemden*

Als gevolg van de conflicten rond Abchazië en Zuid-Ossetië in de jaren negentig van de vorige eeuw en in augustus 2008 bevinden zich tussen de 230.000 en 258.000 binnenlands ontheemden in Georgië.⁹²

Ongeveer 40 procent van deze binnenlands ontheemden verblijft in de Samegrelo regio, grenzend aan Abchazië. Ongeveer een derde van de ontheemden verblijft in Tbilisi. Het merendeel van deze ontheemden is etnisch Georgisch. Zij bezitten weliswaar het Georgische staatsburgerschap, maar zijn doorgaans weinig geïntegreerd in de samenleving.

De sociaaleconomische situatie waarin de ontheemden zich bevinden verschilt per persoon. Veel hangt af van of betrokkene werk heeft en over huisvesting beschikt.

⁹¹ Zie ook AAB Georgië van december 2009.

⁹² De schattingen lopen uiteen. Het Internal Displacement Monitoring Centre spreekt van 258.000 ontheemden. UNHCR spreekt van 230.000 ontheemden, waarvan 220.000 ontheemden in de Georgische gebieden die onder regeringscontrole staan en ongeveer 10.000 ontheemden in Zuid-Ossetië. Daarnaast zijn er volgens UNHCR nog meer dan 106.000 personen die niet officieel als binnenlands ontheemden erkend worden, maar wel degelijk in een dergelijke situatie leven in Abchazië, Zuid-Ossetië en gebieden grenzend aan Zuid-Ossetië. Internal Displacement Monitoring Centre, <http://www.internal-displacement.org>, geraadpleegd op 6 april 2011. UNHCR Georgia 2010 Operation Strategy, <http://www.unhcr.org/4b274bcf9.html>, geraadpleegd op 6 april 2011.

Bijna de helft van de ontheemden woont in zogenaamde collectieve centra, de andere ontheemden wonen in eigen of gehuurde onderkomens of bij familieleden dan wel gastgezinnen.⁹³ Vooral ontheemden die geen werk hebben en slecht behuist zijn, leven in slechte omstandigheden. Naar schatting 70 procent van de collectieve centra is van slechte kwaliteit en voldoet niet aan de minimumstandaard. Aangezien deze situatie voor de meeste ontheemden al meer dan vijftien jaar duurt, leven velen van hen in de marge van de samenleving en zijn zij afhankelijk geworden van giften en liefdadigheid.⁹⁴

Het regeringsbeleid ten aanzien van binnenlands ontheemden is lange tijd gericht geweest op terugkeer en niet op lokale integratie. In februari 2007 nam de Georgische regering de *State Strategy for IDPs* aan, die in december 2008 geamendeerd werd, en in mei 2009 werd het *Action Plan for IDPs* aangenomen. Het doel hiervan is te zorgen voor duurzame oplossingen met betrekking tot huisvesting voor binnenlands ontheemden en hun sociaaleconomische integratie te bevorderen. Daarnaast houdt UNHCR zich bezig met het in kaart brengen van hiaten in het IDP beleid en het aandragen van oplossingen hiertoe.⁹⁵

⁹³ Internal Displacement Monitoring Centre, <http://www.internal-displacement.org>, geraadpleegd op 6 april 2011.

⁹⁴ Zie ook AAB Georgië van december 2009.

⁹⁵ *Protection of Internally Displaced Persons in Georgia: A Gap Analysis*, UNHCR, juli 2009, <http://www.unhcr.org/4ad827f59.pdf>.

Literatuur

Voor dit ambtsbericht is gebruik gemaakt van de volgende openbare bronnen:

Websites:

Caucas Europe News

Georgia: A New Bill on the Rehabilitation of the Meskhetians under Consideration
(24 juli 2007)

http://www.caucas.com/home_eng/breve_contenu.php?id=322

Civil Registry Agency – Citizenship

http://www.cra.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=67

Europa Nu

Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS)

http://www.europa-nu.nl/id/vi4km3mqtpc/gemenebest_van_onafhankelijke_staten_gos

Internal Displacement Monitoring Centre

<http://www.internal-displacement.org>

Krantenarchief Trouw

President Georgië beperkt de macht van zijn opvolger (22 juli 2010)

http://www.trouw.nl/krantenarchief/2010/07/22/3136738/President_Georgie_beperkt_de_macht_van_zijn_opvolger.html

Parliament of Georgia

Sitting of the Committee on Relations with Compatriots Residing Abroad

http://www.parliament.ge/print.php?gg=1&sec_id=1295&info_id=25719&lang_id=ENG

Parliament of Georgia

The New Constitution will be Enacted since 2013

http://www.parliament.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=1442&info_id=29326

UNHCR Georgia

<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/page?page=49e48d2e6>

UNHCR Georgia 2010 Operation Strategy

<http://www.unhcr.org/4b274bcf9.html>

Wetteksten:

Decree N380 of the President of Georgia (Dual Citizenship), 9 september 2004 (via de officiële website van de president van Georgië, www.president.gov.ge)

Law of Georgia on the Legal Status of Aliens, 30 januari 2006 met amendementen tot 15 december 2009 (onofficiële vertaling)

Organic Law of Georgia on the Citizenship of Georgia, 25 maart 1993 met
amendementen tot en met 2010 (onofficiële vertaling)

The Constitution of Georgia, 24 augustus 1995 en geamendeerd op 27 december
2006 (onofficiële vertaling)

I Kaarten van Georgië

Map No. 3780 Rev. 5 UNITED NATIONS
August 2004

Department of Peacekeeping Operations
Cartographic Section